

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**LEFAPHA LA THUTO LA KAPA
BOTJHABELA**

KEREITI YA 9

PUDUNGWANA 2011

**SESOTHO BUKA YA TITJHERE
MEMORANTAMO**

MATSHWAO: 100

Memorantamo e na le maqephe a 5.

MOSEBETSI WA A

- 1.1 Di pedi. (1)
- 1.2 Ke dibapadi tsa kalaneng. (2)
- 1.3 Ke ho thusetsa motho e mong. (2)
- 1.4 Metswalle e moholo. (2)
- 1.5 Ke tsa marato. (1)
- 1.6 Ke motho ya lerato, ya thusang batho babang. (2)
- 1.7 Ke ha ho le thata, ditaba di le mosenekeng. (2)
- 1.8 Monna ke nku ha a lle. (2)
- 1.9 Tlhompho ke ntho ya bohlokwa, motho o itlhompha yena pele ho etsetsa hore ba bang ba mohlomphe, motho ya hlomphang o phela ha monate le batho babang. (2)
- 1.10 Se qotsitswe ho makasine buka ya BONA ya Phupjane 2011. (2)
- 1.11 Motho o tshediswa ha a utlwile bohloko. (2)
- 1.12 Ke thuto. Ba bang ha ba le ananele, ba bona e le tshenyo ya nako, ba le hlokomela nako e se e sa ba dumelle hore b aka boela sekolong. (2)
- 1.13 Ho bolelwa hore diketso tsa motho di betere di a bonahala ho feta ha motho a ipolela empa a sa etse letho. (2)
- 1.14 Ho bohlokwa, hobane qetellong o a e bona ntho eo o neng o e sebeletsa (2)

[25]

DIKARABO**POTSO 2 (A)**

- 2.1 Ka ditlolo tse fapaneng tsa ha Jonhsons. (2)
- 2.2 ke batswetse ba nang le masea. (1)
- 2.3 Ke mmala o moputswa. (2)
- 2.4 Ke ho fella hantle ka mokotleng. (2)
- 2.5 Ke hobane le sa le letjha. (2)
- 2.6 Mariha (1)
- 2.7 (a) Thatafatsa (1)
(b) Kgolo/Boima (1)
(c) Ngata (1)
(d) Haholo/Boima (1)
- 2.8 E nngwe le e nngwe karabo e amohelohile. (2)
- 2.9 1 > J (1)
- 2.10 (a) Dikgomo di leka letswai le tshetsweng lelweng (1)
(b) Dineo o robetse a leka ho palama sefate. (1)
- 2.11 ke lentswe le kgethang lebitso polelong ho yaka mmala, sebopeho le lenane. (1)
- 2.12 Ngola mahlalosongwe a mabitso a latelang: Nyane kapa kgolo
(a) Tholahala (1)
(b) Dihlahlobo (1)
(c) Tlotseha (1)
- 2.13 Lehlalosi la mokgwa (1)
- 2.14 Sa bohloko (1)

[25]

POTSO 2 (B)

- (a) Bana ha ba futse batswadi ka mehla.
- (b) Bohlae ke ba bohle
- (c) Ka se Sesotho motho ha a shwe feela a sa louwa/a sa bolawa ke motho.
- (d) Bathusi ba hae ba ile.
- (e) Batho ke ho thusana

[10]**POTSO 3**

- 3.1 Ke molaetsa wa lerato (2)
- 3.2 O leboha mme wa hae. (1)
- 3.3 O lebohuwa hobane a bile le kgodiso e babatsehang e ntle (2)
- 3.4 A tela tsohle bakeng sa yona, (2)
- 3.5 E bile kgodiso e babatsehang, e ntle. (1)
- 3.6 Ho bolelwa hore o qetile nako e telele a sa robale (2)
- 3.7 Ho belaela [NB] (2)
- 3.8 Seana (1)
- 3.9 Ho bolelwa hore mme enwa o bile le kgodiso entle haholo, hobane ngwana enwa o mo hodisitse ka thapelo, le kereke a e itsheheditse ka Modimo ntate a matla ohle. A mmeha kalosong ya morena Modimo. (4)
- 3.10 O hodisitswe ho tloha ha a hlaha/boseeng. (2)
- 3.11 La hae lerato. (1)

[20]

MOSEBETSI WA 4a: PUISANO**RUBURIKI YA HO TSHWAYA PUISANO (10)**

Matshwako	1-2	3-4	5-7	8-10 = 10
Moralo	Ho hloka tsebo ya dintlha tseo ho ngolang/buuwangka tsona.	Ha se dintlha kaofela tseo ho ngolwang /buuwang ka tsona ho fanweng ka tsona	Ho na le tsebo ya seo ho ngolwang /buuwang ka sona	Dintlha tsohle tsa bohlokwa tseo ho ngolwang buuwang ka tsona di hlophisitswe ka nepahalo.
Hlahlamano ya dintlha le tsepamo ya seo ho ngolwang ka sona	Ha ho tsepamo ya tlhophiso ya tsebo le dintlha tseo ho ngolwang ka tsona.	Ho na le bopaki bo fokolang ba tlhophiso ya dintlha le tsebo eo ho fanwang ka tsona.	Ho na le sesupo sa hore o tseba seo a ngolang ka sona. Dintlha di hlophisitswe ka nepo.	Sena ke sesupo sa hore o tseba seo a ngolang ka sona ka botlalo.

MOSEBETSI WA 4b: MEMO**RUBURIKI YA HO TSHWAYA MEMO (10)**

Matshwako	1-2	3-4	5-7	8-10 = 10
Moralo	Ho hloka tsebo ya dintlha tseo ho ngolang ka tsona.	Ha se dintlha kaofela tseo ho ngolwang ka tsona ho fanweng ka tsona	Ho na le tsebo ya seo ho ngolwang ka sona	Dintlha tsohle tsa bohlokwa tseo ho ngolwang ka tsona di hlophisitswe ka nepahalo.
Hlahlamano ya dintlha le tsepamo ya seo ho ngolwang ka sona	Ha ho tsepamo ya tlhophiso ya tsebo le dintlha tseo ho ngolwang ka tsona.	Ho na le bopaki bo fokolang ba tlhophiso ya dintlha le tsebo eo ho fanwang ka tsona.	Ho na le sesupo sa hore o tseba seo a ngolang ka sona. Dintlha di hlophisitswe ka nepo.	Sena ke sesupo sa hore o tseba seo a ngolang ka sona ka botlalo.